

SEJMN
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.6.2022

Druk nr 2372

Warszawa, 28 kwietnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjętą przez Senat na 41. posiedzeniu w dniu 28 kwietnia 2022 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy - Prawo oświatowe wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senatora Wadima Tyszkiewicza do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem
(-) Tomasz Grodzki

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 28 kwietnia 2022 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy
obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
oraz ustawy – Prawo oświatowe**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Wadima Tyszkiewicza do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583, 682, 683, 684 i 830) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. W celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, za zgodą organu wykonawczego odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego, osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna może utworzyć domowy punkt wychowania przedszkolnego, w celu zapewnienia dzieciom opieki i nauki w warunkach zbliżonych do domowych, przy czym w punkcie takim nie może przebywać więcej niż siedmioro dzieci.

2. Zgodę na utworzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego wydaje w szczególności w przypadku niewystarczającej liczby dostępnych miejsc w publicznych przedszkolach i punktach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego.

3. Utworzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego wymaga uzyskania wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę właściwą ze względu na miejsce prowadzenia domowego punktu wychowania przedszkolnego zgodnie z wymogami określonymi w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2021 r., poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655). W przypadku gdy lokal na potrzeby domowego punktu wychowania przedszkolnego znajduje się w lokalu mieszkalnym warunkiem utworzenia punktu jest uzyskanie przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, o których mowa w art. 168 ust. 4 pkt 3 lit. d ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

4. Osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna będąca organem prowadzącym domowy punkt wychowania przedszkolnego, po uzyskaniu wpisu do ewidencji, o którym mowa w ust. 3, może wystąpić do gminy o udzielenie dotacji. Wysokość dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia określone są w porozumieniu zawartym pomiędzy gminą będącą dla domowego punktu wychowania przedszkolnego organem rejestrującym, a osobą prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobą fizyczną prowadzącą domowy punkt wychowania przedszkolnego, przy czym wysokość dotacji na wychowanka nie może być niższa niż kwota otrzymana z budżetu państwa, o której mowa w ust. 5.

5. Jednostki samorządu terytorialnego udzielające dotacji prowadzącym domowe punkty wychowania przedszkolnego otrzymują na każdego wychowanka objętego opieką w takim punkcie środki z budżetu państwa w kwocie odpowiadającej wysokości dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5 – 5 lat w przedszkolach.”;

2) w art. 50:

a) po ust. 1 dodaje się ust 1a w brzmieniu:

„1a. Środki, o których mowa w ust. 1 zostaną naliczone zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.”;

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. W roku 2022 z tytułu finansowania zadań, o których mowa w art. 28 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dla uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego otrzymują na ucznia środki w wysokości nie niższej niż:

- 1) średni koszt objęcia ucznia wychowaniem przedszkolnym w placówce wychowania przedszkolnego prowadzonej przez tę jednostkę samorządu terytorialnego oraz
- 2) kwota dotacji na ucznia niepublicznych i publicznych placówek wychowania przedszkolnego, dla których ta jednostka samorządu terytorialnego jest organem rejestrującym, wyliczona na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1930 i 2445).”;

3) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

„Art. 52a. 1. W celu zapewnienia wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2021/2022 mogą być organizowane kolonie i półkolonie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „wypoczynkiem”.

2. Organizatorem wypoczynku jest dyrektor szkoły lub placówki, z wyłączeniem przedszkoli.

3. Organizator wypoczynku zgłasza kuratorowi oświaty zamiar zorganizowania wypoczynku w terminie nie później niż 7 dni przed terminem rozpoczęcia wypoczynku.

4. W celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może zlecić organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 tej ustawy.

5. Przepisy art. 43, art. 47, art. 151 oraz art. 221 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio, przy czym tryb postępowania o udzielenie dotacji na zadania określone w art. 221 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, sposób jej rozliczania oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania określa, w drodze zarządzenia lub uchwały, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, związku jednostek samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego, mając na względzie zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

6. W roku 2022 w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, z budżetu państwa udzielana jest właściwym jednostkom samorządu terytorialnego dotacja celowa. Kwota dotacji stanowi 100% kosztów realizacji zadania.

7. Do wydatków bieżących, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oznaczonych symbolem „Wb_{t-1}”, nie wlicza się dotacji celowej udzielonej z budżetu państwa na podstawie ust. 6.”;

4) po art. 55a dodaje się art. 55b w brzmieniu:

„Art. 55b. 1. Utworzenie w roku szkolnym 2022/2023 oddziałów międzynarodowych w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1:

- 1) nie wymaga uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o którym mowa w art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) nie wymaga złożenia wniosku, o którym mowa w art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. O utworzeniu oddziału międzynarodowego, o którym mowa w ust. 1, organ prowadzący szkołę, w której oddział został utworzony, informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Przepis art. 21 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe stosuje się odpowiednio.

3. Oddziały, o których mowa w ust. 1, funkcjonują do końca roku szkolnego 2022/2023. Przepisu art. 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe nie stosuje się.

4. Do prowadzenia zajęć w oddziałach międzynarodowych, o których mowa w ust. 1, mogą zostać zatrudnieni jako nauczyciele osoby będące obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, które na obszarze Ukrainy wykonywały zawód nauczyciela.

5. Koszty kształcenia w oddziałach, o których mowa w ust. 1, pokrywa dotacja z budżetu państwa.”.

- 5) po art. 59 dodaje się art. 59a w brzmieniu:

„Art. 59a. 1. W roku szkolnym 2021/2022 zwalnia się z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, którzy zostali przyjęci do klas VIII oddziałów polskojęzycznych.

2. Uczeń, o którym mowa w ust. 1, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty na wniosek rodzica ucznia lub innej osoby sprawującej opiekę nad uczniem.

3. Uczeń, o którym mowa w ust. 1, decyzją dyrektora szkoły, może zostać przyjęty do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej po zakończeniu rekrutacji, jeżeli szkoła dysponuje wolnymi miejscami.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2021 r., poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655) w art. 165 po ust. 14 dodaje się ust. 14a w brzmieniu:

„14a. Osoby realizujące naukę w oddziałach przygotowawczych zgodnie z ust. 11, mają prawo do dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, o której mowa w ust. 7.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W wyniku trwających działań wojennych w Ukrainie nieustająco wzrasta liczba dzieci uchodźców, które uzyskały schronienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Tysiące z nich znalazło już miejsce w polskich przedszkolach i szkołach. Jednakże zapewnienie opieki, wychowania i edukacji tym osobom pociąga za sobą szereg problemów organizacyjnych, wychowawczych i edukacyjnych związanych między innymi z odmiennym system nauczania w Ukrainie jak również nieznaną języka polskiego.

Mając powyższe na uwadze niniejszy projekt ustawy wprowadza nowe rozwiązania w przedmiotowym zakresie.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa pozwala tworzyć dla dzieci w wieku do 3 lat będących uchodźcami z Ukrainy niepubliczne placówki opieki na uproszczonych zasadach z pominięciem wielu obowiązujących wymogów. Projekt nowelizacji tej ustawy przewiduje podobne rozwiązanie w odniesieniu do dzieci w wieku przedszkolnym. Zakłada wprowadzenie możliwości organizacji opieki dla dzieci w tym wieku w formie domowego punktu wychowania przedszkolnego. W tego rodzaju punkcie objętych opieką mogłoby zostać maksymalnie siedmioro dzieci. W celu zorganizowania punktu w lokalu mieszkalnym konieczne byłoby uzyskanie opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Ponadto osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna będąca organem prowadzącym domowy punkt wychowania przedszkolnego będzie mogła wystąpić do gminy o udzielenie dotacji. Wysokość dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia określone zostałyby w porozumieniu zawartym pomiędzy gminą a osobą prowadzącą punkt domowego wychowania przedszkolnego (art. 1 pkt 1).

Zmiana zawarta w art. 1 pkt 2 projektu ustawy ma na celu stworzenie realnej możliwości objęcia uczniów z Ukrainy wychowaniem przedszkolnym poprzez zapewnienie adekwatnych środków na sfinansowanie tego zadania.

Projekt ustawy przewiduje także wprowadzenie regulacji, która ma na celu zapewnienie wypoczynku w czasie przerwy wakacyjnej w roku szkolnym 2021/2022 najmłodszym uchodźcom z Ukrainy, którzy przybyli do Polski zwykle pod opieką jednego z rodziców.

W czasie wakacji, gdy ich opiekunowie będą zajęci pracą zawodową, dzieci te powinny mieć zapewnioną całodzienną opiekę oraz wyżywienie. Niezbędnym zatem będzie zorganizowanie zajęć rekreacyjnych, sportowych, wycieczek oraz innych wakacyjnych atrakcji tak, aby dzieci te mogły wypocząć i zapomnieć o wojennej traumie, a ich rodzice i opiekunowie – mieć pewność, że są one bezpieczne.

W związku z tym, projekt przewiduje możliwość organizowania przez dyrektora szkoły lub placówki kolonii i półkolonii. Jednocześnie organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego będzie mógł zlecić organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację tego zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert. Należy podkreślić, że większość dzieci uchodźców będzie wymagała zapewnienia takiej opieki każdego dnia, przez pełne dwa miesiące wakacji. Całodzienny koszt organizacji wypoczynku (wynagrodzenie opiekunów, wyżywienie, organizacja wycieczek) szacuje się w wysokości 200 – 250 zł na jednego uczestnika (art. 1 pkt 3).

Ponadto propozycja zmiany zawarta w art. 1 pkt 4 ma na celu umożliwienie uczniom z Ukrainy nauki w języku ukraińskim i z ukraińską podstawą programową. Rozwiązanie takie byłoby przyjazne dla dzieci i młodzieży, które przeżyły traumę uciekając z własnego kraju. Pozwoliłoby także na zatrudnienie tych osób spośród uchodźców, które na Ukrainie były nauczycielami. W związku z powyższym projekt wprowadza możliwość utworzenia w roku szkolnym 2022/2023 oddziałów międzynarodowych w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny. Utworzenie takiego oddziału nie będzie wymagało uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Ponadto organ prowadzący szkołę, w której ma zostać utworzony oddział międzynarodowy, nie będzie musiał składać wniosku o zezwolenie na utworzenie takiego oddziału.

Proponowane rozwiązanie byłoby fakultatywną, kolejną formą kształcenia uczniów z Ukrainy (obok oddziałów przygotowawczych i klas ogólnodostępnych) i dawałoby organom prowadzącym i jednostkom oświatowym elastyczność w kształtowaniu oferty edukacyjnej dla uczniów z Ukrainy w zależności od zaistniałych potrzeb.

Projekt przewiduje, że uczniowie ukraińscy kierowani do polskich szkół zostaną zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty. Zwolnieni z tego egzaminu uczniowie będą mogli zostać przyjęci do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej

po zakończeniu rekrutacji, decyzją dyrektora szkoły, jeżeli szkoła będzie dysponowała wolnymi miejscami.

Jednocześnie projekt umożliwia przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty na wniosek rodzica ucznia z Ukrainy lub innej osoby sprawującej opiekę nad tym uczniem (art. 1 pkt 5).

Art. 2 przewiduje zmianę w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, która ma na celu jednoznaczne rozstrzygnięcie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych dotyczących tego czy uczeń z Ukrainy uczęszczający do oddziału przygotowawczego może korzystać z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy – Prawo oświatowe, a tym samym czy samorząd wykazując do subwencji oświatowej ucznia oddziału przygotowawczego (waga P51) może go również wykazać w wadze dotyczącej dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego (waga P50) i otrzymać środki subwencji z tytułu obu wag.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przewidywany termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego i jest uzasadniony ważnym interesem społecznym.

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji przedstawiono w Ocenie Skutków Regulacji.

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: <i>ustawa o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe</i> Przedstawiciel wnioskodawcy: Senator Krzysztof Kwiatkowski Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym: Danuta Drypa, główny legislator, tel. 22 694 91 92 Aldona Figura, główny legislator, tel. 22 694 95 34 w zakresie OSR: Marian Fałek, główny ekspert, tel. 22 694 90 82	Data sporządzenia: 28 kwietnia 2022 r. Źródło: grupa senatorów Nr druku: 693, 693 S
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Działania wojenne toczące się od 24 lutego 2022 r. na terytorium Ukrainy spowodowały nie tylko ogromne straty materialne, lecz wywołały również zjawisko migracji, którego skala jest bezprecedensowa. Zjawisko to ma wymiar tak wewnętrzny, jak i zewnętrzny. W szczególności wielu obywateli Ukrainy oraz osób mających inne obywatelstwo, które ze względu na miejsce zamieszkania także zostały dotknięte konfliktem zbrojnym, w obawie o swoje życie i zdrowie, zdecydowało się na przekroczenie zachodnich granic państwa ukraińskiego. Z danych Straży Granicznej wynika, że od inwazji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę do 27 kwietnia 2022 r. przyjechało do Polski 3 mln uchodźców¹. Wśród nich jest co najmniej 808 514 dzieci², którym trzeba zapewnić m.in. możliwość korzystania z usług edukacyjnych.

Wiele spośród tych dzieci zostało już przyjętych do przedszkoli i szkół. Jednakże zapewnienie opieki oraz możliwości kontynuowania nauki tak dużej liczbie nowych uczniów stanowi olbrzymie wyzwanie zarówno organizacyjne, jak i edukacyjne oraz wychowawcze. Jednym z najpoważniejszych problemów w zakresie adaptacji dzieci ukraińskich do nowych warunków jest brak znajomości języka polskiego. Jednocześnie systemem nauczania w Ukrainie znacząco różni się od tego w Polsce – w Ukrainie obowiązkowa edukacja trwa 11 lat: naukę rozpoczynają sześciolatki, a system szkolny dzieli się na trzy poziomy, tj. szkołę elementarną (klasy I–IV), szkołę niższą średnią (klasy V–IX), szkołę wyższą średnią (klasy X–XII)³. Odmienne są też same programy nauczania.

Zgodnie z obowiązującym prawem, każde dziecko w wieku od 7 do 18 lat, przebywające w Polsce jest objęte obowiązkiem szkolnym lub obowiązkiem nauki. Oznacza to, że musi ono chodzić do szkoły pod rygorem sankcji wobec rodziców (opiekunów). Obowiązek ten dotyczy również dzieci niemających obywatelstwa polskiego i to bez względu na status prawny ich rodziców lub osób sprawujących nad nimi pieczę w Polsce.

Powyższy kontekst prawny i połączeniu z opisaną już sytuacją faktyczną powodują, że władze publiczne stoją przed koniecznością sprostania bardzo trudnemu zadaniu. Polskie przedszkola i szkoły nie były bowiem przygotowane do zapewnienia opieki i edukacji małoletnim uchodźcom z Ukrainy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe*, w którym proponuje się następujące rozwiązania:

- osoba prawna (inna niż jednostka samorządu terytorialnego) lub osoba fizyczna, za zgodą organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, będzie mogła utworzyć domowy punkt wychowania przedszkolnego, w celu zapewnienia opieki dzieciom w wieku przedszkolnym będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny, przy czym:
 - w punkcie takim nie będzie mogło przebywać więcej niż siedmioro dzieci,
 - zgoda na utworzenie punktu będzie wydawana w szczególności w przypadku niewystarczającej liczby dostępnych miejsc w publicznych przedszkolach i punktach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego,
 - wymagane będzie uzyskanie wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę właściwą ze względu na miejsce jego prowadzenia,
 - w przypadku punktu mającego znajdować się w lokalu mieszkalnym, warunkiem jego utworzenia będzie

¹ Źródło: <https://www.onet.pl/informacje/onetrzeszow/kolejna-granica-przekroczona-luz-trzy-mln-uchodzcow-trafilo-do-polski/esn44zd.79cfc278>

² Źródło: Straż Graniczna, pismo znak: KG-CU-ZSS.0206.3.2022 z dnia 22 kwietnia 2022 r. przesłane w ramach konsultacji.

³ Źródło: Fundacja Wolność i Demokracja; „Placówki Oświatowe na Ukrainie. Informator”, 2015 r.
<https://wid.org.pl/wp-content/uploads/Informator-Placowki-owiatowe-na-Ukrainie.pdf>

- uzyskanie opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- o na prowadzenie punktu będzie można uzyskać dotację od gminy będącej organem rejestrującym (wysokość dotacji oraz zasady jej przekazania i rozliczenia określone zostaną w porozumieniu),
 - o jednostki samorządu terytorialnego udzielające ww. dotacji będą otrzymywać środki z budżetu państwa w kwocie odpowiadającej dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5–5 lat w przedszkolach;
- zapewnienie adekwatnych środków na sfinansowanie zadania sprowadzającego się do objęcia dzieci z Ukrainy wychowaniem przedszkolnym;
 - dla uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny, w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2021/2022 będą mogły być organizowane na tym terytorium kolonie i półkolonie na następujących zasadach:
 - o organizatorem wypoczynku będzie dyrektor szkoły lub placówki,
 - o zamiar zorganizowania kolonii/półkolonii będzie zgłaszany kuratorowi oświaty w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed ich rozpoczęciem,
 - o organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego będą mogły zlecić organizację pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację zadania zorganizowania wypoczynku z pominięciem otwartego konkursu ofert;
 - utworzenie w roku szkolnym 2022/2023 (i tylko na ten rok) oddziałów międzynarodowych w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny nie będzie wymagało złożenia wniosku i uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, a minister ten będzie jedynie informowany o utworzeniu oddziału przez organ prowadzący szkołę; do prowadzenia zajęć w takich oddziałach będą mogły zostać zatrudnione jako nauczyciele osoby będące obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest legalny i które na obszarze Ukrainy wykonywały zawód nauczyciela; koszty kształcenia w oddziałach znajdą pokrycie w dotacji z budżetu państwa;
 - w roku szkolnym 2021/2022 uczniowie, którzy zostali przyjęci do klas VIII oddziałów polskojęzycznych będą zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty i na podstawie decyzji dyrektora szkoły będą mogli zostać przyjęci do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej po zakończeniu rekrutacji, o ile dana szkoła będzie dysponowała wolnymi miejscami; jednakże na wniosek rodzica lub innej osoby sprawującej opiekę nad uczniem, uczeń z Ukrainy uczęszczający do klasy VIII będzie mógł przystąpić do egzaminu ósmoklasisty;
 - uczniowie z realizujący naukę w oddziałach przygotowawczych będą mieli prawo do dotkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na epizodyczny charakter projektowanej ustawy oraz nadzwyczajny stan wywołany agresją zbrojną Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy, nie jest zasadne dokonywanie analiz ewentualnych tożsamyh regulacji obowiązujących w innych krajach członkowskich UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
obywatele Ukrainy:			
• dzieci w wieku od 3 do 6 lat	171 114	Straż Graniczna	• możliwość uczęszczania do domowych punktów wychowania przedszkolnego
	541 760		• możliwość wypoczynku w ramach zorganizowanych kolonii i półkolonii
• uczniowie w wieku od 7 do 18 lat	stan na dzień 14.04.2022 r.		• prawo do dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego w przypadku realizowania nauki w oddziale przygotowawczym
			• zwiększenie dostępności oddziałów międzynarodowych
			• zwolnienie z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2021/2022 i możliwość rozpoczęcia nauki w pierwszej klasie szkoły ponadpodstawowej na podstawie decyzji dyrektora tej szkoły

obywatele Ukrainy, którzy wykonywali zawód nauczyciela			będą mogli zostać zatrudnieni do prowadzenia zajęć w oddziałach międzynarodowych jako nauczyciele
obywatele Ukrainy, rodzice uczniów lub osoby sprawujące opiekę nad uczniami			możliwość złożenia wniosku o dopuszczenie ucznia przyjętego do klasy VIII oddziału polskojęzycznego do egzaminu ósmoklasisty
organy wykonawcze jednostek samorządu terytorialnego			- wyrażanie zgody na utworzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego - zawieranie porozumień określających wysokość dotacji na prowadzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego oraz zasady jej przekazania i rozliczenia - przekazywanie dotacji na prowadzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego - możliwość zlecenia organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zadania polegającego na organizowaniu wypoczynku dla uczniów będących obywatelami Ukrainy w formie kolonii i półkolonii, z pominięciem otwartego konkursu ofert
osoby prawne (inne niż jednostka samorządu terytorialnego) lub osoby fizyczne			- możliwość utworzenia domowego punktu wychowania przedszkolnego za zgodą organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego - możliwość wystąpienia do gminy o udzielenie dotacji na prowadzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego
dyrektorzy szkół			- możliwość zorganizowania w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2021/2022 wypoczynku dla uczniów z Ukrainy w formie kolonii i półkolonii odbywających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - obowiązek zgłoszenia kuratorowi oświaty zamiaru zorganizowania wypoczynku w formie kolonii i półkolonii dla uczniów z Ukrainy w terminie nie późniejszym niż 7 dni przed rozpoczęciem wypoczynku - możliwość przyjęcia, w drodze decyzji, do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej ucznia z Ukrainy, który nie złożył egzaminu ósmoklasisty, pod warunkiem dysponowania przez daną szkołę wolnymi miejscami po zakończeniu rekrutacji
kuratorzy oświaty			odbieranie zgłoszeń od dyrektorów szkół dotyczących zamiaru zorganizowania wypoczynku w formie kolonii i półkolonii dla uczniów z Ukrainy
organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie			możliwość uzyskania zlecenia realizacji zadania publicznego polegającego na zorganizowaniu wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy w formie kolonii i półkolonii z pominięciem otwartego konkursu ofert
minister właściwy do spraw oświaty i wychowania			zastąpienie kompetencji do udzielania zezwolenia na utworzenie w roku szkolnym 2022/2023 oddziału międzynarodowego, mającego na celu zapewnienie kształcenia i wychowania dzieci i uczniów z Ukrainy, pozyskiwaniem informacji w tym zakresie od organu prowadzącego szkołę

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe w dniu 14 kwietnia 2022 r. został przesłany do konsultacji następującym podmiotom: Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Cyfryzacji, wykonującemu obowiązki Ministra Finansów; Ministrowi Edukacji i Nauki; Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej; Ministrowi Zdrowia; Pełnomocnikowi Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych; Rzecznikowi Praw Dziecka; Rzecznikowi Praw Obywatelskich; Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu; Komendantowi Głównemu Straży Granicznej; Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu; Naczelnej Radzie Adwokackiej; Krajowej Radzie Radców Prawnych; Komitetowi Ochrony Praw Dziecka; Towarzystwu Przyjaciół Dzieci; Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę; Związkowi Nauczycielstwa Polskiego; Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”; Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych; Forum Związków Zawodowych; Śląskiemu Związkowi Gmin i Powiatów; Unii Miasteczek Polskich; Związkowi Gmin Wiejskich RP; Związkowi Miast Polskich; Związkowi Powiatów Polskich; Fundacji Unia Metropolii Polskich. Termin udzielenia odpowiedzi ustalono do dnia 22 kwietnia 2022 r.

Minister Edukacji i Nauki wyraził pogląd, że projekt ustawy, w przedstawionym kształcie, **nie może uzyskać pozytywnej opinii**. Według Ministra Edukacji i Nauki:

- wątpliwości wywołuje wprowadzenie możliwości tworzenia „domowego punktu wychowania przedszkolnego” oraz odstąpienia od wymogu przedstawienia opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w kontekście konieczności zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa; ponadto użycie w projektowanym art. 28a ust. 1 (art. 1 pkt 1 projektu) nieostrego sformułowania „warunki zbliżone do domowych”, może powodować problemy interpretacyjne;
- sformułowanie „środki z budżetu państwa w kwocie odpowiadającej wysokości dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5–5 lat w przedszkolach” jest zbyt ogólne i także może być źródłem wątpliwości interpretacyjnych;
- zmiana zaproponowana w art. 1 pkt 2 lit. a projektu może spowodować problemy w zakresie dofinansowania dowożenia dzieci;
- skrócenie do 7 dni terminu wyznaczonego na zgłoszenie zamiaru zorganizowania wypoczynku dla dzieci z Ukrainy nie znajduje uzasadnienia, zaś regulację dotyczącą zlecania organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizacji zadania polegającego na organizacji wypoczynku należy uznać za zbłądłą;
- propozycje dotyczące oddziałów międzynarodowych oraz obsadzania stanowisk dyrektorów z pominięciem konkursu muszą być ocenione negatywnie;
- zmiana proponowana w art. 2 projektu nie jest celowa, ponieważ obowiązujące przepisy dają możliwość organizowania dodatkowych zajęć z zakresu języka polskiego.

Związek Nauczycielstwa Polskiego **pozytywnie ocenił kierunek projektowanych zmian** w zakresie kształcenia uczniów i uczennic – uchodźców z Ukrainy. Jednocześnie jednak Związek Nauczycielstwa Polskiego wskazał, że **należy doprecyzować**, na jakich zasadach mają być zatrudniani nauczyciele będący obywatelami Ukrainy i jakie wymogi formalne znajdują w tym wypadku zastosowanie. Ponadto przekazano stanowisko Prezydium Zarządu Głównego ZNP w sprawie egzaminów zewnętrznych dla uczniów i uczennic – uchodźców z Ukrainy, w którym stwierdzono, że oczekuje się odstąpienia w bieżącym roku szkolnym od obowiązkowego egzaminu po szkole podstawowej dla uchodźców z Ukrainy i uregulowania kwestii rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, na zasadzie faktycznych równych szans.

Główny Inspektor Sanitarny stwierdził, że zasadne jest wprowadzenie takich regulacji, które będą służyły obywatelom Ukrainy, przy uwzględnieniu odpowiednich wymagań sanitarno-higienicznych. Odnosząc się do projektu Główny Inspektor Sanitarny podkreślił, że:

- nie zostały określone warunki, jakie powinien spełniać lokal wykorzystywany jako domowy punkt wychowania przedszkolnego;
- odstąpienie od wymogu przedstawienia pozytywnej opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz pozytywnej opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej będzie skutkowało nierównym traktowaniem podmiotów działających w sferze oświaty, a przede wszystkim spowoduje ryzyko niezapewnienia właściwych warunków sanitarnych;
- należy rozważyć wprowadzenie możliwości zwrócenia się o stanowisko odnośnie do warunków sanitarno-higienicznych, na etapie tworzenia domowego punktu wychowania przedszkolnego;
- brak określenia okresu obowiązywania przepisów umożliwiających tworzenie domowych punktów wychowania przedszkolnego bez konieczności spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych może służyć „omijaniu” przepisów i przyczynić się do likwidowania przedszkoli; w związku z tym powinna być przeprowadzona ewaluacja proponowanej regulacji;
- należy rozważyć przyjęcie proponowanych rozwiązań dotyczących fakultatywnego stanowiska państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz czasowego obowiązywania także w przypadku placówek typu żłobki oraz kluby dziecięce.

Zastępca Komendanta Głównego Straży Granicznej podniósł, że zaproponowane rozwiązania stanowią istotny wkład w realizację postanowień zawartych w Konwencji o prawach dziecka, w tym prawa do nauki. Kwestia odpowiednich regulacji dotyczących zapewnienia opieki, wychowania i edukacji jest jednym z kluczowych elementów właściwego ukształtowania sytuacji małoletniego w demokratycznym państwie prawa, a także godną uznania reakcją na działania wojenne prowadzone na terytorium Ukrainy.

Rzecznik Praw Dziecka oraz Związek Powiatów Polskich poinformowali, że **popierają** projektowane zmiany.

Śląski Związek Gmin i Powiatów przekazał **szczegółowe uwagi** do projektu ustawy. W opinii wskazano na bezzasadność i niecelowość wprowadzanych zmian z uwagi na już istniejące rozwiązania prawne, gwarantujące realizację celów stanowiących uzasadnienie dla przedstawionego projektu ustawy. Śląski Związek Gmin i Powiatów zastrzegł również, że rozwiązanie polegające na wprowadzeniu zasady dobrowolności przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty przez ukraińskich uczniów stoi w sprzeczności z zasadą równego dostępu do nauki.

W dniu 26 kwietnia 2022 r. na wspólnym posiedzeniu Komisja Nauki, Edukacji i Sportu, Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Komisja Ustawodawcza przeprowadziły I czytanie projektu i przyjęły go wraz z poprawkami. W szczególności komisje przesądziły, że:

- warunkiem utworzenia domowego punktu wychowania przedszkolnego w lokalu mieszkalnym, będzie uzyskanie opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,
- projektowana ustawa nie będzie wprowadzała szczególnych zasad obsadzania stanowiska dyrektora jednostki systemu oświaty, względnie – powierzania (przedłużania powierzenia) pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty (postanowienia projektu w tym zakresie zostały w całości skreślone).

Ponadto komisje usunęły z projektu przepisy dotyczące odstępiania od stosowania zasad oceniania, klasyfikowania i promowania, określonych w przepisach ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*, w przypadku uczniów będących obywatelami Ukrainy.

(ceny stałe z 2021 r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	b.d.
Saldo ogółem		0	b.d.	b.d.	0	0	0	0	0	0	0	0	b.d.
Źródła finansowania	budżet państwa												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa będzie oddziaływała na stronę dochodową i wydatkową sektora finansów publicznych, a także na przepływy pomiędzy budżetem państwa i jednostkami sektora finansów publicznych. Proponowane rozwiązania polegające na możliwości tworzenia domowych punktów wychowania przedszkolnego będzie skutkować wzrostem wydatków sektora finansów publicznych. Jednocześnie jednak w sposób pośredni będzie pozytywnie wpływać na dochody sektora finansów publicznych, gdyż												

proponowane rozwiązanie umożliwi wejście na rynek pracy osobom z Ukrainy, które opiekują się dziećmi i które – w przypadku braku proponowanych rozwiązań – nie miałyby takiej możliwości.

Analizując proponowaną regulację na poziomie mikro, tj. na poziomie jednostkowym oraz porównując marginalne korzyści i koszty, tj. korzyści wynikające z wejścia na rynek pracy i koszty dotacji z budżetu państwa na jedno dziecko, które będzie przebywać w domowym punkcie wychowania przedszkolnego, należy stwierdzić, że przyrost korzyści będzie większy niż wzrost wydatków. W konsekwencji saldo sektora finansów publicznych, jako wynik tego rozwiązania, powinno być dodatnie.

Poniżej, w tabeli nr 1, zaprezentowano korzyści dla sektora finansów publicznych z tytułu płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na pojedynczego podatnika.

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące podatników rozliczających się według skali podatkowej za 2020 r.

Wyszczególnienie	Ogółem [w mln zł]	W przeliczeniu na 1 podatnika [w zł]
Dochód	994 942	41 510,56
Odliczone od dochodu składki na ubezpieczenia społeczne	83 421	3 480,46
Dochód po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne	911 521	38 030,10
Dochód do opodatkowania	897 395	37 440,74
Podatek obliczony (według skali podatkowej)	149 468	6 236,04
Odliczona od podatku składka zdrowotna	66 877	2 790,21
Inne odliczenia od podatku ogółem	6 501	271,23
Podatek należny	74 685	3 115,98

Źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji Ministerstwa Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2020 rok

Szacuje się, że wydatki ogółem związane z tworzeniem i funkcjonowaniem domowych punktów wychowania przedszkolnego będą kształtować się w wysokości ok. **125 mln zł/rok**.

Rachunek został sporządzony przy uwzględnieniu liczby dzieci z Ukrainy i wysokości dotacji na jedno dziecko w wieku do lat 5 objęte wychowaniem przedszkolnym (1.471 zł w 2021 r.), a także przy założeniu braku miejsc w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego. Ponadto przyjęto, że wskaźnik objęcia wychowaniem przedszkolnym w domowych punktach wychowania przedszkolnego dzieci z Ukrainy mógłby kształtować się na poziomie ok. 50%. Poziom ten określono mając na względzie wskaźnik objęcia wychowaniem przedszkolnym dzieci polskich (91%), skłonność podaży tego rodzaju usługi, uwarunkowania kulturowe oraz organizację w ramach wspólnoty ukraińskiej.

Tabela nr 2: Szacunek wzrostu wydatków sektora finansów publicznych na domowe punkty wychowania przedszkolnego.

		jedn.	wartość	uwagi
dane				
liczba dzieci z Ukrainy w wieku od 3 do 6 lat	[osób]	171 114	dane Straży Granicznej	
dzieci polskie w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat		901	GUS "Rocznik statystyczny"; dane dla roku 2020/2021	
założenie				
wskaźnik objęcia wychowaniem przedszkolnym	[%]	50%	udział dzieci z Ukrainy na niższym poziomie jak dzieci polskich, uwzględnienie samoorganizacji wspólnoty ukraińskiej oraz czynnika niepewności podaży usług	
obliczenia				
potencjalna liczba dzieci z Ukrainy do objęcia opieką w domowych punktach wychowania przedszkolnego	[osób]	85 557		
założenie				
liczba miejsc wolnych w przedszkolach publicznych	[%]	0%	2%	MEiN; w roku szkolnym 2021/2022 liczba miejsc w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego wynosiła 1 153 568, liczba dzieci 1 132 651
potencjalna liczba dzieci w przedszkolach publicznych	[osób]	0	1 711	
obliczenia				
potencjalna liczba chętnych dzieci z Ukrainy do domowych punktów wychowania przedszkolnego	[osób]	85 557	83 846	
wysokość dotacji	[zł/1 osobę]	1 471	1 471	MEiN; wysokość kwoty dotacji ma 1 dziecko w 2021 r.
skutki regulacji				
wydatki budżetu państwa na domowe punkty wychowania przedszkolnego	[mln zł/rok]	126	123	wzrost wydatków budżetu państwa

Źródło: Obliczenia własne.

Szacuje się, że wydatki związane ze zorganizowaniem wypoczynku w formie kolonii i półkolonii mogą z kolei kształtować się w wysokości ponad **300 mln zł w okresie 2 miesięcy**.

Rachunek został sporządzony przy uwzględnieniu liczby dzieci z Ukrainy w wieku od 7 do 18 lat. W celu przyjęcia wysokości parametru odnośnie do udziału dzieci z Ukrainy w wypoczynku w formie kolonii i półkolonii, organizowanych przez dyrektorów szkół przeanalizowano przypadek Gminy Piaseczno (raport Najwyższej Izby Kontroli). Na podstawie studium przypadku przyjęto, że parametr ten może kształtować się na poziomie ok. 10%. Natomiast wysokość parametru wyrażającego całodzienny koszt organizacji wypoczynku przyjęto na poziomie 100 zł. Kwotę tę określono na podstawie studium przypadku funkcjonowania szkół w Gminie Skała, po analizie średniego kosztu kształcenia jednego ucznia w szkole podstawowej⁴.

Tabela nr 3: Szacunek wzrostu wydatków sektora finansów publicznych na ferie i półkolonie dla dzieci z Ukrainy.

dane			
liczba dzieci z Ukrainy w wieku od 7 do 18 lat	[osób]	541 760	dane Straży Granicznej
założenie			
udział dzieci biorących w wypoczynku w stosunku do całej społeczności	[%]	10%	parametr przyjęty na poziomie analogicznym jak w Gminie Piaseczno; NIK; Wystąpienie pokontrolne; KNO-4110-03-01/2013
obliczenia			
szacowana liczba dzieci, które skorzystają z tej formy wypoczynku	[osób]	54 176	
całodzienny koszt organizacji wypoczynku	[zł/dzień]	100	parametr przyjęty odnosząc do średniego kosztu kształcenia w szkołach podstawowych
liczba dni	[dni]	30	
skutki regulacji			
wydatki na zorganizowanie kolonii i półkolonii	[mln zł/m-c]	163	skutki dla budżetu państwa

Źródło: Obliczenia własne.

⁴ Źródło: Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski im. Jerzego Reguńskiego – Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji, „Analiza finansowo – organizacyjna oświaty w Gminie Skała”.

Oddziały międzynarodowe – wydaje się, że ta forma nauczania nadal nie będzie istotna w zestawieniu z ogólną liczbą szkół i uczniów (powyższe założenie opiera się na danych odnośnie do liczby oddziałów międzynarodowych i uczniów w roku szkolnym 2021/2022).

Tabela nr 4: Liczba oddziałów międzynarodowych i uczniów w roku szkolnym 2021/2022.

Typ podmiotu	Specyfika szkoły	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
szkoła podstawowa	międzynarodowy	14	107	1 711
liceum ogólnokształcące	międzynarodowy	42	210	5 139
razem		56	317	6 850

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji i Nauki.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2021 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	0	0	0	b.d.
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana ustawa nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki oraz sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowana ustawa będzie pozytywnie oddziaływała na dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów będących obywatelami Ukrainy, którzy w związku z toczącą się wojną byli zmuszeni opuścić Ukrainę i znaleźli schronienie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także na uchodźców, którzy w Ukrainie wykonywali zawód nauczyciela.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy będą miały pozytywny wpływ w zakresie obciążeń regulacyjnych, gdyż polegają m.in. na uproszczeniu procedur związanych z utworzeniem domowego punktu wychowania przedszkolnego, oddziałów międzynarodowych czy zlecaniu organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizacji zadania zorganizowania wypoczynku w formie kolonii i półkolonii dla dzieci z Ukrainy z pominięciem otwartego konkursu ofert.

9. Wpływ na rynek pracy.

Generalnie rzecz biorąc, projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na rynek pracy w Polsce, gdyż umożliwi wejście na ten rynek osobom z Ukrainy, które opiekują się dziećmi i które – w przypadku braku proponowanych rozwiązań – nie miałyby takiej możliwości. Ponadto możliwość zatrudniania jako nauczycieli w oddziałach międzynarodowych obywateli Ukrainy, którzy w Ukrainie wykonywali zawód nauczyciela, będzie miało pozytywny wpływ na liczebność kadry nauczycielskiej.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☒ inne: sektor edukacji, sprawy międzynarodowe

☒ demografia
☐ mienie państwowe

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ w sferze związanej z edukacją, w szczególności gdy chodzi o uczniów z Ukrainy, gdyż rozwiązania w niej zaproponowane będą umożliwiały pokonanie problemów wynikających z odmienności systemów edukacji polskiego i ukraińskiego oraz będących skutkiem nieznajomości języka polskiego przez dzieci ukraińskie. Zaproponowane rozwiązania pozwolą na efektywne włączenie tych dzieci do systemu edukacji obowiązującego w Polsce. Obecnie trudno określić, jak długo będzie trwała wojna. Jednakże można przyjąć, że pewna grupa uchodźców z Ukrainy pozostanie na stałe w Polsce, co w dłuższym okresie będzie miało pozytywny wpływ na demografię naszego kraju. Ponadto można zakładać, że dzieci z Ukrainy, które po traumatycznych przeżyciach znalazły schronienie i uzyskały możliwość pobierania nauki w Polsce, będą w przyszłości budowały trwałe więzi przyjaźni pomiędzy Ukrainą i Rzeczpospolitą Polską.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt zakłada ustanowienie epizodycznych regulacji, niemniej po roku obowiązywania przepisów powinna zostać sporządzona analiza, która ukaze wpływ projektowanych regulacji na liczbę przedszkoli i liczbę dostępnych w nich miejsc.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak

Warszawa, 9 maja 2022 r.

BAS-WAPEiM-904/22

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
SPS. 20. 113. 7. 2022
wpływu 10. 05. 2022

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFAS
Licz. DS. 120. 233. 2022
Data wpływu 9. 05. 2022

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe (przedstawiciel wnioskodawcy senator Wadim Tyszkiewicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2021 r. poz. 483, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zakłada dodanie artykułów: 28a, 52a, 55b, 59a oraz zmianę art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹ (dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy). Ponadto projekt przewiduje dodanie art. 14a w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe² (dalej: prawo oświatowe). W projekcie (art. 1 pkt 1) przewidziano możliwość tworzenia, za zgodą organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, domowych punktów wychowania przedszkolnego, w celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Punkt wychowania przedszkolnego będzie mogła utworzyć osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna. Utworzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego będzie wymagało wpisu do ewidencji zgodnie z art. 168 prawa oświatowego. Podmiot prowadzący punkt wychowania przedszkolnego będzie mógł wystąpić do gminy o udzielenie dotacji. Wysokość

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 583, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1082.

dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia będą określone w porozumieniu zawartym pomiędzy gminą a podmiotem prowadzącym punkt. Wysokość dotacji na wychowanka nie będzie niższa niż kwota otrzymana z budżetu państwa, odpowiadająca kwocie dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5 – 5 lat. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymają środki z budżetu państwa na każdego wychowanka objętego taką opieką.

Projekt przewiduje także (art. 1 pkt 3 – proponowany art. 52a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy) – w celu zapewnienia wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny – możliwość organizowania w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2021/2022 kolonii i półkolonii na terenie RP. Organizatorem wypoczynku będzie dyrektor szkoły lub placówki oświatowej. W celu realizacji tego zadania, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może zlecić organizacjom pozarządowym oraz organizacjom pożytku publicznego realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ³ (dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego). W roku 2022, w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadania organizowania kolonii i półkolonii, z budżetu państwa udzielana jest właściwym jednostkom samorządu terytorialnego dotacja celowa. Kwota dotacji stanowi 100% kosztów realizacji zadania.

Zgodnie z proponowanym art. 55b ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy utworzenie w roku szkolnym 2022/2023 oddziałów międzynarodowych w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, nie będzie wymagał uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz składania wniosku w trybie przewidzianym w prawie oświatowym. Koszty kształcenia w oddziałach międzynarodowych pokryje dotacja z budżetu państwa.

Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 59a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w roku szkolnym 2021/2022, z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty będą zwolnieni uczniowie będący obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, którzy zostali przyjęci do klas VIII oddziałów polskojęzycznych. Uczniowie ci decyzją dyrektora szkoły mogą zostać przyjęci do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej po zakończeniu rekrutacji, jeżeli szkoła będzie dysponować wolnymi miejscami. Uczeń będzie mógł przystąpić do egzaminu ósmoklasisty na wniosek rodzica ucznia lub innej osoby sprawującej opiekę nad uczniem.

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem następującym po jej ogłoszeniu.

³Dz. U. 2020, poz. 1057, ze zmianami.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Biorąc pod uwagę treść projektu należy wskazać:

- art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zgodnie z którym Unia przyczynia się do rozwoju edukacji wysokiej jakości, poprzez zachęcanie do współpracy między państwami członkowskimi, oraz jeśli jest to niezbędne, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działalności, w pełni szanując odpowiedzialność państw członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych;
- dyrektywę Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami⁴ (dalej: dyrektywa 2001/55/WE);
- decyzję wykonawczą Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającą istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującą wprowadzeniem tymczasowej ochrony⁵ (dalej: decyzja wykonawcza 2022/382);
- artykuły 107 i 108 TfUE, regulujące zasady przyznawania pomocy przez państwo;
- rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁶ (dalej: rozporządzenie (UE) 2015/1589).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt zakłada wprowadzenie regulacji zmierzających do zapewnienia:

- opieki i nauki dzieciom w wieku przedszkolnym będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- nauki w oddziałach międzynarodowych uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- możliwości nauki w pierwszej klasie szkół ponadpodstawowych uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom

⁴ Dz. Urz. WE L 212 z 7.8.2001 r., s. 12

⁵ Dz. Urz. UE L 71 z 4.3.2022 r., s. 1

⁶ Dz. Urz. UE L 248 z 24.9.2015 r., str. 9.

Ukrainy, kończącym w roku szkolnym 2021/2022 edukację na poziomie szkół podstawowych.

3.1. Z punktu widzenia regulacji art. 165 TfUE, dotyczącej kompetencji państw członkowskich w zakresie organizacji systemów edukacyjnych, proponowane przepisy nie budzą zastrzeżeń.

3.2. Celem dyrektywy 2001/55/WE jest uchwalenie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony w przypadku masowego napływu wysiedleńców z państw trzecich, którzy nie mogą powrócić do państwa pochodzenia oraz wspieranie równowagi wysiłków państw członkowskich związanych z przyjęciem wysiedleńców i jego następstwami.

Tymczasowa ochrona oznacza szczególnego rodzaju procedurę, celem zapewnienia, w przypadku zagrożenia wystąpienia bądź rzeczywistego wystąpienia masowego napływu wysiedleńców z państw trzecich, którzy nie mogą powrócić do państwa pochodzenia, a której celem jest przyznanie natychmiastowej tymczasowej ochrony takim osobom, w szczególności, gdy uzasadnione jest przypuszczenie, że system udzielania azylu nie będzie w stanie udźwignąć ciężaru takiego napływu bez negatywnych skutków dla działania tego systemu, ze szkodą dla zainteresowanych i innych osób poszukujących ochrony (art. 2 lit. a dyrektywy 2001/55/WE). Istnienie sytuacji masowego napływu wysiedleńców jest stwierdzane decyzją Rady (art. 5 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE). Decyzja, w trybie art. 5 dyrektywy 2001/55/WE, została przyjęta – jest to decyzja wykonawcza 2022/382. Oznacza to, że dyrektywa 2001/55/WE ma zastosowanie do obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Polski jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Dyrektywa określa zobowiązania państw członkowskich w stosunku do osób korzystających z tymczasowej ochrony (art. 8 – 16 dyrektywy 2001/55/WE). Proponowane przepisy nie sprzeciwiają się celowi dyrektywy.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 14 dyrektywy 2001/55/WE państwa członkowskie zapewniają osobom w wieku poniżej 18 lat korzystającym z tymczasowej ochrony dostęp do edukacji na takich samych warunkach, jakie mają obywatele przyjmującego państwa członkowskiego, z tym że państwa członkowskie mogą ograniczyć to prawo do korzystania z instytucji należących do państwowego systemu edukacyjnego. Zgodnie z art. 13 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE państwa członkowskie zapewnią osobom korzystającym z tymczasowej ochrony dostęp do odpowiedniego zakwaterowania oraz, gdzie konieczne, niezbędne środki do uzyskania zakwaterowania. Proponowane przepisy można potraktować jako mieszczące się w dyspozycji postanowień dyrektywy odnoszących się do porównywalnych z obywatelami polskimi warunków dostępu obywateli Ukrainy do edukacji, a w przypadku organizowania kolonii letnich w roku szkolnym 2021/2022 – także w dyspozycji postanowień dyrektywy odnoszących się do dostępu obywateli Ukrainy do zakwaterowania. W świetle tych postanowień pominięcie otwartego konkursu

ofert – w celu zlecenia organizacjom pozarządowym wskazanym w ustawie o działalności pożytku publicznego – a więc podmiotom niedziałającym w celu osiągnięcia zysku – zadania publicznego zapewnienia wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny (art. 1 pkt 3 projektu) – można uznać za uzasadnione. Należy też dodać, że w myśl art. 3 ust. 5 dyrektywy 2001/55/WE nie ma ona wpływu na prawa poszczególnych państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania bardziej korzystnych warunków dla osób objętych tymczasową ochroną.

3.3. Niezależnie od zakresu regulacji dyrektywy 2001/55/WE proponowane przepisy projektu należy odnieść do regulacji prawa UE dotyczących pomocy państwa.

W art. 1 pkt 1 projektu przewidziano możliwość udzielenia dotacji podmiotom prowadzącym punkty wychowania przedszkolnego, utworzone zgodnie z proponowanymi przepisami i wpisane do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego. Proponowaną regulację należy ocenić w świetle zgodności z postanowieniami art. 107 i 108 TfUE oraz rozporządzeniem (UE) 2015/1589. Zgodnie z art. 107 TfUE pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Przepis ten określa rodzaje pomocy zgodnej z rynkiem wewnętrznym (są to ściśle określone wyjątki) oraz rodzaje pomocy, które mogą zostać uznane przez Komisję Europejską za zgodną z rynkiem wewnętrznym. W myśl orzecznictwa Trybunału pomoc udzielona przez państwo członkowskie przedsiębiorcy jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli spełnia cztery przesłanki: 1) pomoc została udzielona przez państwo członkowskie lub przy użyciu jego zasobów, 2) pomoc stanowi dla przedsiębiorstwa korzyść, 3) pomoc ma charakter selektywny, 4) pomoc grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Przesłanki te muszą być spełnione kumulatywnie⁷. Zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE Komisja Europejska jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swoich uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeżeli uzna, że plan nie jest zgodny z rynkiem wewnętrznym w rozumieniu art. 107 TfUE, wszczyna bezzwłocznie procedurę wyjaśniającą⁸. Państwo członkowskie nie może wprowadzić w życie projektowanych środków, dopóki procedura ta nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej w trybie rozporządzenia (UE)

⁷ Wyrok Trybunału z 24 lipca 2003 r. w sprawie, Altmark, C-280/00, EU:C:2003:415; wyrok Sądu Pierwszej Instancji (dalej: SPI) z 22 lutego 2006 r. w sprawie EURL Le Levant 001 i in. przeciwko Komisji, T-34/02, EU:T:2006:59.

⁸ Procedura wyjaśniająca jest uregulowana w art. 108 ust. 2 TfUE.

2015/1589. Rozporządzenie to stanowi, że zainteresowane państwo członkowskie zgłasza Komisji w odpowiednim czasie wszelkie plany przyznania nowej pomocy (art. 2 ust. 1). Nową pomocą jest każda pomoc, czyli programy pomocowe i pomoc indywidualna, która nie jest pomocą istniejącą, włącznie ze zmianami istniejącej pomocy (art. 1 lit. c rozporządzenia 2015/1589). Programem pomocowym jest każde działanie, na którego podstawie, bez potrzeby dalszych środków wdrażających, można dokonać wypłat pomocy indywidualnej na rzecz przedsiębiorstw określonych w akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny oraz każde działanie, na którego podstawie pomoc, która nie jest związana z konkretnym projektem, może zostać przyznana jednemu lub kilku przedsiębiorstwom na czas nieokreślony lub w nieokreślonej kwocie (art. 1 lit. d rozporządzenia (UE) 2015/1589).

Wykonaniu art. 108 ust. 3 TfUE służy, na gruncie polskiego prawa, ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁹ (dalej: ustawa o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej). Stosownie do art. 12 ust. 1 tej ustawy projekty programów pomocowych (programem pomocowym jest np. projekt ustawy przewidujący udzielanie pomocy publicznej) wymagają uzyskania opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK). Opinia zawiera m.in. stanowisko, czy projekt przewiduje udzielanie pomocy publicznej, stanowisko w sprawie zgodności pomocy publicznej z rynkiem wewnętrznym, propozycje zmian przedstawione w celu zapewnienia zgodności postanowień projektu z rynkiem wewnętrznym, stanowisko w sprawie obowiązku notyfikacji projektu. Podmioty właściwe do wystąpienia z wnioskiem o wydanie opinii są wskazane w art. 13 i art. 16a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Z wnioskiem takim występuje organ administracji publicznej opracowujący projekt programu pomocowego, natomiast w przypadku projektu ustawy będącej programem pomocowym opracowanym przez podmiot niebędący organem administracji publicznej, o opinię i przekazanie do Komisji Europejskiej projektu, w celu dokonania jego notyfikacji, występuje organ właściwy na podstawie Regulaminu Sejmu. Organem tym jest Marszałek Sejmu (art. 10 ust. 1 pkt 10a Regulaminu Sejmu). Wniosek jest kierowany do Prezesa UOKiK. Decyzję w sprawie dokonania notyfikacji podejmuje, po zapoznaniu się z opinią Prezesa UOKiK, Rada Ministrów (art. 16 ust. 2 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej). Prezes UOKiK, za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli, dokonuje notyfikacji projektu programu pomocowego, czyli przekazuje Komisji projekt ustawy, by Komisja mogła dokonać oceny planowanej pomocy ze rynkiem wewnętrznym.

Przewidziana w art. 1 pkt 1 projektu (proponowany art. 28a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy) regulacja zakłada m.in. możliwość ubiegania się przez podmiot prowadzący domowy punkt wychowania przedszkolnego

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 743.

o udzielenie dotacji. Zgodnie z projektem wysokość dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia będą określone w porozumieniu zawartym pomiędzy gminą, będącą dla domowego punktu wychowania przedszkolnego organem rejestrującym, a podmiotem prowadzącym punkt. Jednostki samorządu terytorialnego, udzielające dotacji podmiotom prowadzącym domowe punkty wychowania przedszkolnego, otrzymają na każdego wychowanka objętego opieką w takim punkcie środki z budżetu państwa w kwocie odpowiadającej wysokości dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5 – 5 lat w przedszkolach.

Wsparcie to należy uznać za pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TfUE. Spełnione są trzy pierwsze kryteria uznania za pomoc dotacji dla podmiotu prowadzącego punkt wychowania przedszkolnego. Wsparcie pochodzi od państwa, stanowi korzyść dla podmiotu prowadzącego punkt (przedsiębiorstwo w rozumieniu prawa UE) i ma charakter selektywny – będzie udzielana punktom realizującym zadanie, o którym mowa w projekcie. Odnośnie do czwartego kryterium – zakłócenie lub groźba zakłócenia konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi – należy zaznaczyć, że w orzecznictwie Trybunału przyjmuje się, że dla jej zaistnienia nie jest konieczne wykazanie faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji. Wystarczające jest wykazanie jedynie potencjalnego wpływu pomocy na tę wymianę handlową i zakłócenie konkurencji¹⁰. Nie jest również konieczne, by przedsiębiorstwa korzystające z udzielanej pomocy uczestniczyły w wewnątrzunijnej wymianie handlowej. Przyznane im korzyści mogą bowiem utrudniać wejście na rynek wewnętrzny danego państwa przedsiębiorcom z innych państw członkowskich lub też wejście na rynek innego państwa członkowskiego. Przyjmuje się, że nawet pomoc o stosunkowo niewielkim zakresie może zostać uznana za wpływającą na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli w sektorze, w którym działają przedsiębiorstwa korzystające z niej, istnieje silna konkurencja.

W świetle przytoczonego orzecznictwa Trybunału należy uznać, że istnieje prawdopodobieństwo spełnienia tej przesłanki, gdyż przyznawane dotacje mogą hipotetycznie zakłócać lub grozić zakłóceniom konkurencji oraz wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Pomoc przewidziana w projektowanym art. 28a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy może zostać uznana za program pomocowy w rozumieniu rozporządzenia 2015/1589 i podlegać notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie art. 108 ust. 3 TfUE. Pierwszym krajowym elementem procedury notyfikacyjnej jest zaopiniowanie projektu przez Prezesa UOKiK w trybie art. 12 w związku z art. 16a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Zgodnie z art. 12 tej ustawy projekty programów pomocowych wymagają

¹⁰ Wyrok SPI z 4 września 2009 r. w sprawie *Republika Włoska p. Komisji*, T-211/05, EU:T:2009:304, pkt 152, potwierdzony wyrokiem Trybunału z 24 listopada 2011 r. w sprawie *Republika Włoska p. Komisji*, C-458/09 P, EU:C:2011:769.

uzyskania opinii Prezesa UOKiK.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe może zostać uznany za zawierający program pomocowy w rozumieniu art. 108 ust. 3 TfUE. W związku z tym istnieją podstawy do skierowania przez Marszałka Sejmu wniosku do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o wydanie opinii na podstawie art. 12 w związku z art. 16a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Autor:

Dorota Olejniczak

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Wiceddyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

Warszawa, 9 maja 2022 r.

BAS-WAPEiM-905/22

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. *RPS-WP. 020. 113. 8. 1012*
Data wpływu *10. 05. 2022*

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFANIS
L.dz. *DS. 1120. 233. 2022(2)*
Data wpływu *9. 05. 2022*

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe (przedstawiciel wnioskodawcy senator Wadim Tyszkiewicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zakłada dodanie artykułów: 28a, 52a, 55b, 59a oraz zmianę art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹ (dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy). Ponadto projekt przewiduje dodanie art. 14a w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe² (dalej: prawo oświatowe).

W projekcie (art. 1 pkt 1) przewidziano możliwość tworzenia, za zgodą organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, domowych punktów wychowania przedszkolnego, w celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Punkt wychowania przedszkolnego będzie mogła utworzyć osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna. Utworzenie domowego punktu wychowania

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 583, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 1082.

przedszkolnego będzie wymagało wpisu do ewidencji zgodnie z art. 168 prawa oświatowego. Podmiot prowadzący punkt wychowania przedszkolnego będzie mógł wystąpić do gminy o udzielenie dotacji. Wysokość dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia będą określone w porozumieniu zawartym pomiędzy gminą a podmiotem prowadzącym punkt. Wysokość dotacji na wychowanka nie będzie niższa niż kwota otrzymana z budżetu państwa, odpowiadająca kwocie dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5 – 5 lat. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymają środki z budżetu państwa na każdego wychowanka objętego taką opieką.

Projekt przewiduje także (art. 1 pkt 3 – proponowany art. 52a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy) – w celu zapewnienia wypoczynku uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny – możliwość organizowania w okresie ferii letnich w roku szkolnym 2021/2022 kolonii i półkolonii na terenie RP. Organizatorem wypoczynku będzie dyrektor szkoły lub placówki oświatowej. W celu realizacji tego zadania, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może zlecić organizacjom pozarządowym oraz organizacjom pożytku publicznego realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³. W roku 2022 w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji zadania organizowania kolonii i półkolonii, z budżetu państwa udzielana jest właściwym jednostkom samorządu terytorialnego dotacja celowa. Kwota dotacji stanowi 100% kosztów realizacji zadania.

Zgodnie z proponowanym art. 55b ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy utworzenie w roku szkolnym 2022/2023 oddziałów międzynarodowych w celu zapewnienia kształcenia i wychowania dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, nie będzie wymagał uzyskania zezwolenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz składania wniosku w trybie przewidzianym w prawie oświatowym. Koszty kształcenia w oddziałach międzynarodowych pokryje dotacja z budżetu państwa.

Ponadto, zgodnie z proponowanym art. 59a ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w roku szkolnym 2021/2022, z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty będą zwolnieni uczniowie będący obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, którzy zostali przyjęci do klas VIII oddziałów polskojęzycznych. Uczniowie ci decyzją dyrektora szkoły mogą zostać przyjęci do pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej po zakończeniu rekrutacji, jeżeli szkoła będzie dysponować wolnymi miejscami. Uczeń będzie mógł przystąpić do egzaminu

³Dz. U. 2020, poz. 1057, ze zmianami.

ósmoklasisty na wniosek rodzica ucznia lub innej osoby sprawującej opiekę nad uczniem.

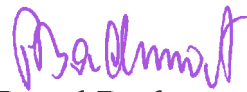
Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE.**

Autor:

Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Paweł Bachmat

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁĄCZUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Palka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GĄSOWSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciolek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/123/22

Warszawa, 11 maja 2022 roku

SEKRETARIAT Z-CY SZEFASZ

L.dz. 25.05.2022

Data wpływu 13.05.2022

Szanowny Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 10 maja 2022 r. dotyczące senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy – Prawo oświatowe (EW.020.876(2)2022) poniżej przedkładam opinię Związku Powiatów Polskich.

Przedmiotowy projekt stanowi zbiór przepisów będących postulatami strony samorządowej, które w większości przedstawiane były stronie rządowej zarówno na etapie prac nad ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy ale także przy okazji kolejnych jej nowelizacji.

Projekt dotyka niezwykle istotnych zagadnień jak: zwiększenie możliwego wsparcia dla najmłodszych; zagwarantowanie samorządom adekwatnych środków na uczniów w placówkach wychowania przedszkolnego; przesądzenie że uczeń oddziału przygotowawczego może także korzystać z bezpłatnej, dodatkowej nauki j. polskiego; organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z Ukrainy czy też preferencyjne zasady tworzenia oddziałów międzynarodowych.

Eksperci Związku Powiatów Polskich byli współautorami zapisów przedmiotowego projektu. Stąd też Związek Powiatów Polskich w pełni popiera przedstawione propozycje, a także rekomenduje ich przyjęcie.

Z poważaniem

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SP5- KP. 020. 113. 9. 2022

Data wpływu 13.05.2022

Prezes Zarządu

Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka

Pan
Jakub Mielczarek
Dyrektor
Biura Związku Województw RP

OPINIA
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

dotycząca: projektu ustawy - o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U.2022.583 z późn. zm.) oraz ustawy - Prawo oświatowe (Dz.U.2022.655 z późn. zm.).

Województwo Zachodniopomorskie **nie wnosi uwag i opiniuje pozytywnie** projekt ustawy – o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy Prawo oświatowe.

Zmiana przewiduje poniższe rozwiązania.

1. Wprowadzenie możliwości organizacji opieki dla dzieci w wieku przedszkolnym w formie domowego punktu wychowania przedszkolnego i przyznanie dotacji na prowadzenie takiego punktu.

Proponowana zmiana: „(...) za zgodą organu wykonawczego odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego, osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna może utworzyć domowy punkt wychowania przedszkolnego w celu zapewnienie dzieciom opieki i nauki w warunkach zbliżonych do domowych, przy czym w punkcie takim nie może przebywać więcej niż siedmioro dzieci”; „Zgodę na utworzenie domowego punktu wychowania przedszkolnego organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego wydaje w szczególności w przypadkach niewystarczającej liczby dostępnych miejsc w publicznych przedszkolach i punktach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego”; „(...) wymaga uzyskania wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę właściwą ze względu na miejsce prowadzenia domowego punktu wychowania przedszkolnego zgodnie z wymogami określonymi art. 168 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe (...). W przypadku gdy lokal (...) znajduje się w lokalu mieszkalnym warunkiem utworzenia punktu jest uzyskanie przez podmiot, o którym mowa w ust. 1, opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego (...)”; „(...) może wystąpić do gminy o udzielenie dotacji. Wysokość dotacji oraz zasady jej przekazywania i rozliczenia określone są w porozumieniu (...), przy czym wysokość dotacji na

wychowanka nie może być niższa niż kwota otrzymana z budżetu państwa, o której mowa w ust. 5”.

Przepisy dotyczące obywateli Polski: zagadnienie jest uregulowane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania, brak jest jednak mowy konkretnie o „domowym punkcie przedszkolnym”.

2. Stworzenie realnej możliwości objęcia uczniów z Ukrainy wychowaniem przedszkolnym poprzez zapewnienie adekwatnych środków na sfinansowanie tego zadania.
3. Wprowadzenie regulacji mającej na celu zapewnienie wypoczynku w czasie przerwy wakacyjnej w roku szkolnym 2021/2022 najmłodszym uchodźcom z Ukrainy, którzy przybyli do Polski zwykle pod opieką jednego z rodziców.
4. Umożliwienie uczniom z Ukrainy nauki w języku ukraińskim i z ukraińską podstawą programową.
5. Możliwość utworzenia w roku szkolnym 2022/2023 oddziałów międzynarodowych w szkołach i uproszczenie procedur.
6. Wprowadzenie możliwości zwolnienia uczniów z Ukrainy kierowanych do polskich szkół z obowiązku przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty, pozostawiając możliwość jego zdawania dla chętnych.
7. Rozstrzygnięcie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych dot. tego, czy uczeń z Ukrainy uczęszczający do oddziału przygotowawczego może korzystać z dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego, a tym samym, czy samorząd, wykazując do subwencji oświatowej ucznia oddziału przygotowawczego, może go również wykazać w wadze dot. dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego i otrzymać subwencje z tytułu obu wag – art. 165 ust. 7 i 9 ustawy Prawo oświatowe.

Informacja o projekcie:

Tytuł	Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy - Prawo oświatowe
Projekt z dnia	28 kwietnia 2022 r.

Informacje o zgłaszającym uwagę:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1.	Art. 1. 1) art. 28a ust. 3	Należy usunąć zdanie „ W przypadku gdy lokal na potrzeby domowego punktu (...)” .	W pierwszym zdaniu wskazanego ustępu jest odwołanie do Prawa oświatowego, w którym jest uregulowana kwestia opinii komendanta PSP, w związku z czym nie ma zasadności przytaczania tego fragmentu w Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 175. 368. 2022
Data wpływu.....14. 06. 2022.....

Warszawa, 10 czerwca 2022 r.

DMP-2.500.1.2022

**Pani Małgorzata Gosiewska
Wicemarszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z 25 maja 2022 r. (znak: SPS-WP.020.113.11.2022), dotyczące projektu programu pomocowego zawartego w senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy - Prawo oświatowe (dalej: projekt ustawy), uprzejmie informuję, że na podstawie art. 12 ust. 1 w zw. z art. 14 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹, została wydana opinia Nr 2/2022/P/PK, którą przekazuję w załączeniu.

Z poważaniem,

Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-4P.020.113.12.2022
Data wpływu.....15. 06. 2022.....

Załącznik: Opinia Nr 2/2022/P/PK.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 708 i 2377.

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

Warszawa, 10 czerwca 2022 r.

DMP-2.500.1.2022

Opinia Nr 2/2022/P/PK

do programu pomocowego zawartego w projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy - Prawo oświatowe

W odpowiedzi na wniosek z 25 maja 2022 r. (znak: SPS-WP.020.113.11.2022), dotyczący wydania opinii w sprawie programu pomocowego zawartego w **senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz ustawy - Prawo oświatowe** (dalej: projekt ustawy), działając na podstawie art. 12 ust. 1 oraz art. 14 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹, stwierdzam co następuje.

I. Zakres projektu ustawy.

Art. 1 ust. 1 projektu ustawy przewiduje dodanie art. 28a do ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa², który określa zasady tworzenia i finansowania domowych punktów wychowania przedszkolnego. Punkty tworzy się w celu zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 708 i 2377.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm., dalej: ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy.

Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Punkt wychowania przedszkolnego będzie mogła utworzyć osoba prawna inna niż jednostka samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna. Utworzenie punktu będzie wymagało wpisu do ewidencji zgodnie z art. 168 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe³. Jednocześnie, projekt ustawy przewiduje, iż po uzyskaniu wpisu do ewidencji, organ prowadzący domowy punkt wychowania przedszkolnego będzie mógł wystąpić do gminy o udzielenie dotacji, której wysokość przypadająca na wychowanka objętego opieką nie może być niższa od wysokości dotacji przewidzianej dla dzieci w wieku 2,5-5 lat w przedszkolach.

II. Kryteria kwalifikacji planowanego uprawnienia do obniżenia o 50% składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne jako pomocy publicznej.

Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) „z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi”.

Oznacza to, iż wsparcie dla przedsiębiorcy podlega przepisom dotyczącym pomocy publicznej, o ile jednocześnie spełnia ono następujące przesłanki:

- udzielane jest przez państwo lub ze środków publicznych,
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje określonego przedsiębiorcę lub określonych przedsiębiorców albo produkcję określonych towarów),
- przedsiębiorca uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych niż oferowane na rynku,
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

Analizując przesłanki pomocy publicznej określone w art. 107 ust. 1 TFUE należy zauważyć, że zawarty w tym przepisie zakaz udzielania wsparcia ze środków publicznych odnosi się do przedsiębiorców - tj. podmiotów prowadzących działalność gospodarczą

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.

w rozumieniu prawa unijnego - w zakresie w jakim pomoc dotyczy prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.

Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, opierającym się na orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i Trybunału EFTA⁴, przedstawionym w Zawiadomieniu Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej⁵, kształcenie publiczne organizowane w ramach krajowego systemu kształcenia, finansowanego i nadzorowanego przez państwo, może być uznane za działalność niegospodarczą (pkt 28 Zawiadomienia Komisji). Jednocześnie na zasadniczo niegospodarczy charakter kształcenia publicznego nie ma wpływu częściowa odpłatność za usługi edukacyjne realizowane w ramach krajowego systemu kształcenia. Powyższe zasady znajdują zastosowanie do usług kształcenia na każdym poziomie edukacji, zarówno w odniesieniu do podmiotów publicznych, jak i prywatnych (pkt 29 Zawiadomienia Komisji).

Biorąc pod uwagę, że planowane dotacje dla organów prowadzących domowe punkty wychowania przedszkolnego będą mogły być udzielane po otrzymaniu zgody ze strony jednostki samorządu terytorialnego na utworzenie ww. punktu, uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez gminę i po spełnieniu kryteriów określonych w art. 168 ustawy Prawo oświatowe, możliwe jest uznanie domowych punktów wychowania przedszkolnego za podmioty prowadzące działalność w ramach krajowego systemu kształcenia finansowanego i nadzorowanego przez państwo w rozumieniu pkt 28 Zawiadomienia Komisji.

Odnosząc się do pozostałych przesłanek określonych w art. 107 ust. 1 TFUE należy zauważyć, iż dotacje pochodzą ze środków publicznych, ich przyznanie ma charakter selektywny (dotyczą wybranych przedsiębiorców) i stanowią dla beneficjentów korzyść, jakiej nie otrzymaliby w warunkach rynkowych. Przeanalizowania wymaga natomiast kwestia, czy dotacje udzielone podmiotowi prowadzącemu działalność domowego punktu wychowania przedszkolnego zakłóca lub zagrażają zakłóceniem konkurencji oraz wpłyną na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

W praktyce działalność wychowania przedszkolnego nie ma charakteru transgranicznego (ma zasięg lokalny), brak jest bowiem zainteresowania ze strony obywateli zamieszkujących w innych państwach członkowskich do korzystania z opieki przedszkolnej

⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 11 września 2007 r. w sprawie C-318/05 Komisja v. Niemcy, ECLI:EU:C:2007:495, Wyrok Trybunału EFTA z 21 lutego 2008 r. w sprawie E-5/07 Private Barnebagers Landsforbund przeciwko Urzędowi Nadzoru EFTA, EFTA Ct. Rep 2008 s. 62.

⁵ Dz. Urz. UE C 262/1 z 19.07.2016, dalej: Zawiadomienie Komisji

nad swoimi dziećmi w placówkach zlokalizowanych w Polsce, w szczególności oddalonych od granicy. W związku z powyższym, co do zasady, dofinansowanie powyższej działalności niepublicznych i publicznych przedszkoli działających na podstawie ustawy Prawo oświatowe nie będzie groziło zakłóceniem konkurencji oraz nie wpłynie na wymianę handlową między państwami członkowskimi i tym samym nie będzie stanowiło pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

III. Podstawa zgodności z unijnym prawem pomocy publicznej

W przypadku zakwalifikowania domowych punktów wychowania przedszkolnego do krajowego systemu kształcenia w zakresie edukacji przedszkolnej i w zakresie w jakim planowane dotacje będą dotyczyć wyłącznie tej działalności niegospodarczej, należy uznać, że ich udzielanie nie będzie stanowiło pomocy publicznej.

IV. Obowiązek notyfikacji

Z uwagi na fakt, że planowane dotacje nie będą stanowiły pomocy publicznej, projekt ustawy nie podlega obowiązkowi notyfikacji w trybie art. 108 ust. 3 TFUE.

Z poważaniem,
Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
/podpisano elektronicznie/